

[Kjær Rasmussen.]

har brug for en hurtig afskrivning af deres maskineri, som i vore dage med den voldsomme tekniske udvikling forældes hurtigt; og for at kunne nå at afskrive maskinernes værdi, inden de bliver urentable, må arbejdsgiverne altså sørge for, at maskinerne er i omdrejning hele tiden; og for at maskinerne kan være det, må arbejdsgiverne indføre skifteholdsarbejde.

Fagbevægelsen, som indtil denne dag helt har arbejdet på det kapitalistiske samfunds vilkår, har som følge deraf ikke haft indvendinger at gøre mod hovedsagelig treskiftsarbejdet. I skøn forståelse med Arbejdsgiverforeningen har den sørget for, at føromtalte fabriksundersøgelse har henligget i relativ ubemærkedhed. Man kunne ellers nok have forventet, at arbejdernes egne organisationer ville have råbt vagt i gevær over for denne forkrøbling af arbejderens person. Det har man ikke gjort, og treskiftsarbejdet er jo ikke det eneste eksempel på, at arbejderne i det såkaldte velfærdssamfund er blevet sorteper; også de invaliditetsfremmende lønsystemer viser det.

Ifølge den samarbejdsaftale, som lige er indgået mellem LO og Arbejdsgiverforeningen, forpligter parterne sig til at sikre en høj produktivitet i virksomhederne. Det, der ikke står, er, at denne forpligtelse helt og holdent er på arbejdsgiverpartens betingelser; den skal udøves på kapitalisternes betingelser uden smålig skelen til de menneskelige omkostninger. Og hvem der så får lov til at betale omkostningerne, ja, det turde jo nok være ret så klart.

For skifteholdsarbejdernes vedkommende er det, som jeg før har nævnt, et spørgsmål om ødelæggelse af de biologiske døgnrytmer, det er et spørgsmål om manglende social og familær trivsel, det er et spørgsmål om manglende seksuel trivsel — dette være sagt specielt til hr. Valbak — og det er et spørgsmål om manglende psykisk trivsel.

Her er jo ikke tale om såkaldt restfattigdom, eller hvad man nu ynder at kalde problemerne i det kapitalistiske samfund. Her er tale om arbejdsvilkår, som er en nødvendig følge af det kapitalistiske samfunds hele indretning. Vi synes nok, at disse kendsgerninger burde animere topledere i LO til at opgive samarbejdspolitikken til fordel for en regulær interessekamp;

en regulær klassekamp. Men selvfølgelig, det har aldrig været de veletableredes særkende, at de foretog sig noget, der kunne true deres privilegier. Ganske vist er det ikke undgået vor opmærksomhed, at LO, efter at nærværende forslag var offentliggjort, skyndsomst krævede arbejdstiden for skifteholdsarbejdere nedsat til 36 timer ugentlig — så vidt jeg husker, var det den 3. december — men vi har også bemærket, at i mæglingsskitsen tales der om ikke 36 timer, men 40 timer for skifteholdsarbejdere, og selv om man her i dag har villet påstå, at denne sag er en arbejdsmarkedets parters sag, er forholdet alligevel det samme her som ved ligelønsspørgsmålet: parterne får ikke noget gjort ved det. Dertil kommer, at der som sagt her er tale om direkte sundhedsfare.

Som det ses af forslaget om forbud mod treskiftsarbejde, har vi taget højde for det faktum, at visse aktiviteter nødvendigvis må foregå i døgn drift: politiets aktiviteter, det, der sker på sygehuse, på gas- og elværker m. v. Men som man ser af forslag nr. XV, foreslår vi indførelse af 7 ugers ferie for personer, som udfører dette arbejde, og det vil jo hovedsagelig blive tjenestemandsgupperne og de tjenestemandslignende grupper.

Med hensyn til forslaget om ændring af lov om ferie kan jeg sige, at som ordfører allerede rigtigt har bemærket, går forslaget ud på at forlænge ferien til 30 dage for personer under 18 år og til 36 dage for personer, som udfører sundhedsfarligt arbejde. Ferieforlængelsen for dem under 18 år har vi jo allerede begrundet med de psykiske og fysiske ændringer, som finder sted hos denne aldersgruppe; disse faktorer alene begrunder en længere afkoblingsperiode, hvor man ligesom kan finde sig selv og få tid til at overveje situationen. De berørte grupper er lærlinge og ungarbejdere af enhver kategori.

Det andet forslag, som er mere omfattende, går ud på at forlænge ferien for personer, som udfører sundhedsfarligt arbejde. Det er naturligvis vore hjemlige Kirunaproblemer, vi her har haft i tanker, altså problemer, der opstår på arbejdspladserne i disse år, hvor den tekniske udvikling løber så overmåde hurtigt, så hurtigt, at man ofte ser anvendt arbejds-